

K ORGANIZACI A ZABEZPEČENÍ OPRAV VÝZBROJE A VOJENSKÉ TECHNIKY

Soudobá bojová činnost je charakterizována vysokými ztrátami výzbroje a vojenské techniky. K zabezpečení stálé bojové schopnosti vojsk proto požadujeme její opravy a návratnost ve velmi krátké době již v průběhu vedení bojové činnosti. Splnění tohoto úkolu je jedním z důležitých faktorů, které určují úspěch boje a operace.

Zkušenosti z druhé světové války svědčí o tom, že opravy a návratnost poškozené výzbroje a vojenské techniky vojskům jsou hlavním zdrojem snižování ztrát. Např. ve Velké vlastenecké válce sovětská vojska a opravárenské závody v zápolí opravily značné množství výzbroje a vojenské techniky. Na tehdejší počty tanků a děl to znamenalo, že skoro každý tank a dělo byly v průměru opraveny 3 až 4x. Z toho větší část výzbroje byla opravena u vojsk a menší v zázemí.

Také rozbor a závěry ze spojeneckých cvičení plně potvrzují, že ve válce s použitím jaderných zbraní by podstatně vzrostla úloha opravárenské činnosti, a to nejen u vojsk, ale i v zápolí.

Proto je v tomto výcvikovém roce zaměřena pozornost na procvičování využití vlastní a nepřátelské průmyslové základny pro opravy výzbroje a vojenské techniky. To plně platí i na operačním stupni velení, kde požadujeme zvládnutí střed-

ních oprav výzbroje a vojenské techniky a u některých agregátů i generálních oprav.

Soudobá výzbroj a vojenská technika jsou složité technické systémy. Většina hlavních druhů bojových prostředků je u různých druhů vojsk a speciálních vojsk. Na opravárenské činnosti a technickém zabezpečení se podílí svými prostředky několik druhů vojsk a služeb.

Opravy výzbroje a vojenské techniky patří do oblasti „technického zabezpečení“, které si z hlediska jednotného řízení vyžádalo budování systémového technického zabezpečení vojsk. Podstata spočívá především v centrálním řízení hlavních služeb raketového a dělostřeleckého vyzbrojování, tankové technické služby, technické automobilní služby a vytvořeny v principu nových orgánů řízení technického zabezpečení.

Důležitým směrem rozvoje nového systému technického zabezpečení je vytvoření spojených výrobně opravárenských orgánů, které jsou určeny k opravám všech typů výzbroje a vojenské techniky druhů vojsk. Neméně důležitým úkolem je využití místních zdrojů průmyslové základny jak vlastní, tak i nepřátelské.

Systémové technické zabezpečení umožňuje podstatně zvýšit opravárenskou kapacitu. Jeho cílem je zabezpečení vysoké bojové pohotovosti vojsk, bezvadný tech-

nický stav výzbroje a vojenské techniky a její připravenost k okamžitému bojovému použití. Obsahuje principy centralizovaného řízení a velení, jednotný přístup k organizaci plánování a řízení technického zabezpečení. K systémovému technickému zabezpečení patří i metrologická služba, která zabezpečuje jednotné požadavky přesnosti měření a zajišťuje opravy i seřizování měřicí techniky.

V systému technického zabezpečení operačně strategického svazu jsou dva druhy opravárenských orgánů:

- orgány pro komplexní i speciální opravy výzbroje a vojenské techniky,
- orgány pro speciální opravy některých druhů výzbroje, techniky a agregátů.

Doposud jsou u operačně strategického svazu a svazu samostatné opravárenské útvary, specializované na druhy vojsk a služeb. Taková specializace plně neodpovídá jednomu z důležitých principů výstavby o nevyhnutelnosti komplexní opravy a výměny agregátů v jednom opravárenském zařízení. Úzká specializace, značné množství a různá podřízení opravárenských útvarů ztěžuje řízení a snižuje efektivnost oprav složitějších druhů výzbroje a vojenské techniky a značně ovlivňuje i bojeschopnost vojsk.

Nový systém umožňuje soustředit v jednom orgánu operačně strategického svazu a svazu síly a prostředky všech technických služeb a speciálních vojsk, které uskutečňují komplexní a specializované opravy všech druhů výzbroje a vojenské techniky vojsk. Takovými prostředky jsou u operačně strategického svazu a svazu opravárenské základny.

Oprárenská základna operačně strategického svazu může mít samostatný opravárenský útvar pro střední opravy raketové a dělostřelecké výzbroje, útvary pro střední opravy tankové a dělostřelecké výzbroje, útvary pro střední opravy tankové techniky a útvar pro střední opravy automobilní techniky. Dále jí mohou být podřízeny samostatné jednotky pro střední opravy ženijní, spojovací a chemické techniky, opravna pro prověrky a opravy měřicí techniky a jednotka technického průzkumu a odsunu techniky.

Specializovanými opravárenskými orgány operačně strategického svazu jsou pohyblivé tankové opravárenské závody a automobilní opravárenské svazky agregátů, které jsou podřízeny náčelníkům tankové technické a automobilní technické služby. Jejich hlavním úkolem jsou generální opravy motorů a agregátů a zabezpečování opravárenských útvarů operačně strategického svazu, svazů a svazků.

U svazu zabezpečuje komplexní a specializované opravy všech typů výzbroje a vojenské techniky, technický průzkum a odsun opravárenská základna, která ve své struktuře odpovídá opravárenské základně operačně strategického svazu. (Místo opravárenských útvarů má opravárenské jednotky.) Zajišťuje střední a běžné opravy s menší kapacitou.

Základem organizace a řízení opravárenské činnosti v poli je:

- zabezpečení oprav, které musí odpovídat plánu vedení operace a úkolům vojsk, a musí být soustředěno u uskupení, jež plní hlavní úkoly,
- přiblížení odsunových a opravárenských prostředků na minimální vzdálenost od hlavního uskupení vojsk v prostorech hromadných ztrát výzbroje a vojenské techniky,
- maximální využití místní průmyslové základny na teritoriu [závodů a opravárenských zařízení] k zvýšení kapacity oprav,
- zabezpečení sladění v rozvíjení a činnosti opravárenských orgánů všech stupňů v průběhu operace,
- zabezpečení rychlé návratnosti opravené techniky vojskům; v prvním pořadí zajistit malé opravy přímo v prostorech poškozené techniky a tím maximálně zkracovat dobu na odsun,
- záměna poškozených skupin a podskupin za opravené v rámci běžných a středních oprav ve vojskových a armádních opravárnách; složitější opravy, které vyžadují více času, zabezpečujeme v opravárenských základnách operačně strategického svazu, a to agregátovou i individuální metodou.

Zásobování opravárenských jednotek a útvarů náhradními díly, agregáty a ostatním materiálem k zabezpečení opravárenské činnosti uskutečňujeme přísunem z centrálních zásob a výrobou i využitím vlastní a nepřátelské průmyslové základny.

Uskupení operačně strategického svazu může mít v sestavě dvě až tři opravárenské základny. Jednu až dvě zpravidla rozmístujeme za svazy prvního sledu. Ve výchozím prostoru rozmístujeme zpravidla základny operačně strategického svazu 80 až 100 km od předního okraje. Jejich plné rozvinutí je v prvních dnech operace neúčelné, neboť opravárenský fond je zpravidla v tuto dobu malý. Plné rozvinutí předpokládáme až po dosažení prvního pásma obrany nepříteli a v místech maximálních ztrát výzbroje a techniky.

K dosažení maximální efektivnosti oprav je výhodné prvé přemístění opravárenské

základny operačně strategického svazu uskutečnit až po splnění bližšího úkolu operačně strategického svazu, tzn. za 5 až 6 dní a další přemístění až ke konci operace, abychom neztráceli čas častým svínováním a rozvíčováním základny.

Další základnu rozvíjíme v operační hloubce týlu a plní úkoly ve prospěch druhů vojsk a speciálních vojsk.

Stabilní opravárenská zařízení, základny a průmyslové závody vyčleněné v pásnu činnosti operačně strategického svazu využíváme k středním opravám a v nevyhnutelných případech i ke generální opravě.

Jedním z nejdůležitějších úkolů zajištění plynulé opravárenské činnosti je zabezpečení technického průzkumu, včasné soustředění poškozené techniky a zhodnocení jejího technického stavu. Efektivní využití opravárenských prostředků předpokládá přesné rozřazení poškozené techniky podle druhu, rozsahu poškození a určení opravárenské jednotky pro odsun a opravu. Odsun poškozené výzbroje a vojenské techniky organizujeme na základě výsledků technického průzkumu, rozsahu poškození, objemu opravárenských prací a jejich specifikace. V prvním pořadí odsunujeme výzbroj a vojenskou techniku s nejmenším rozsahem poškození, která je nejdůležitější k bojové činnosti. Odsun organizuje nadřazený stupeň.

Opravárenské základny operačně strategického svazu a svazu jsou podřízeny

zástupci velitele pro výzbroj — náčelníkoví výzbroje, který odpovídá za podřízené služby technického zabezpečení vojsk, organizuje součinnost s druhy speciálních vojsk, služeb a týlu k zabezpečování komplexních oprav výzbroje a techniky. Organizuje rozmístění a využití podřízených prostředků technického zabezpečení, prodává se zástupcem velitele pro týl prostory rozmístění jejich sil a prostředků.

Nařízení pro opravárenské základny zpravidla obsahují:

- operační a týlovou situaci,
- prostory rozvíjení (hlavní, záložní) a způsob přemístění v průběhu operace,
- množství, dobu předání poškozené výzbroje a vojenské techniky do opravy, dobu opravy a předání z opravy,
- organizaci obrany, ochrany a ženijního zabezpečení,
- zabezpečení spojení,
- způsob MTZ,
- dobu pohotovosti,
- stanoviště zástupce velitele pro výzbroj — náčelníka výzbroje, způsob a dobu předání hlášení.

Plánování oprav spočívá v určení postupného objemu plnění opravárenských úkolů.

Základními podklady k zpracování plánu oprav jsou nařízení zástupce velitele pro výzbroj — náčelníka výzbroje, časové normy oprav a skutečný opravárenský fond.

Nový systém technického zabezpečení odpovídá požadavkům rozvoje operačního umění i činnosti vojsk a vytváří podmínky k dalšímu rozvíjení teorie a praxe technického zabezpečení s využitím výzkumu a zkušeností ze spojeneckých a vlastních cvičení.